

สรุปสาระสำคัญของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา

เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๑

“ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์” ซึ่งเป็นการประกอบกิจการค้าโดยเจ้าของนำเอารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ของตนออกให้บุคคลเช่า และให้คำมั่นว่าจะขายรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์หรือว่าจะให้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์นั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คร่าว แต่บางครั้งก็ยังไม่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ธุรกิจประเภทนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย จนกระทั่งมีประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์จากเงื่อนไขสัญญาเช่าที่ไม่เป็นธรรม

คอลัมน์ “กรณีศึกษาหมายน่ารู้” ฉบับนี้จึงใคร่ขอเสนอเรื่อง “สรุปสาระสำคัญของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๑” เพื่อให้ผู้อ่านได้มีความรู้ความเข้าใจถึงสาระสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อ และข้อห้ามกำหนดในสัญญาเช่าซื้อ ตามลำดับ ดังนี้

๑. บทนิยาม

“ค่าใช้จ่ายที่ผู้ให้เช่าซื้อเรียกเก็บได้” หมายความว่า ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าภาษีรถประจำปี เงินเพิ่มเนื่องจากการต่อภาษีล่าช้า ค่าธรรมเนียมเปลี่ยนเครื่องยนต์ สีรถ ชนิดเชื้อเพลิง (ต่อรายการ) ค่าธรรมเนียมการโอนทะเบียนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ ค่าธรรมเนียมใบแทนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีรถ ค่าปรับเนื่องจากการเปลี่ยนเครื่องยนต์ สีรถ ชนิดเชื้อเพลิง และค่าเบี้ยประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

“ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อ” หมายความว่า เงินที่ผู้ให้เช่าซื้อเรียกเก็บจากผู้เช่าซื้อเพื่อเป็นค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้เงินค้างงวด

เช่าซื้อรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่าติดตามเอารถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์กลับคืนของผู้ให้เช่าซื้อ

“อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate)” หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยสำหรับสินเชื่อเช่าซื้อในลักษณะของการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก เช่นเดียวกับการคำนวณดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย โดยคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นคงเหลือในแต่ละงวด

๒. สาระสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์

สัญญาเช่าซื้อที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำกับผู้บริโภค ต้องมีข้อความภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้อย่างชัดเจน มีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร โดยมีจำนวนตัวอักษรไม่เกิน ๑๑ ตัวอักษรใน ๑ นิ้ว และต้องใช้ข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดเกี่ยวกับ

ก. ยี่ห้อ รุ่น หมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถัง สภาพของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ว่าเป็นรถใหม่หรือรถใช้แล้ว และระยะทางที่ได้ใช้แล้ว โดยให้มีหน่วยเป็นกิโลเมตรหรือไมล์ รวมทั้งภาระผูกพันของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (ถ้ามี)

ข. ราคาเงินสด จำนวนเงินจอง จำนวนเงินดาวน์ ราคาเงินสดส่วนที่เหลือ อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) ในการคำนวณผลตอบแทนให้ระบุอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate) จำนวนงวดที่ผ่อนชำระ จำนวนเงินค่าเช่าซื้อทั้งสิ้น จำนวนเงินค่าเช่าซื้อที่ผ่อนชำระในแต่ละงวด จำนวนค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระในแต่ละงวด เริ่มชำระค่างวดแรกในวันที่ และชำระค่างวดต่อ ๆ ไปภายในวันที่

ค. วิธีคำนวณจำนวนเงินค่าเช่าซื้อ จำนวนค่าเช่าซื้อ จำนวนดอกเบี้ยที่ชำระ และจำนวนค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระในแต่ละงวด

ง. ตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อสำหรับผู้เช่าซื้อแต่ละราย โดยให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนงวดค่าเช่าซื้อที่ต้องชำระ วัน เดือน ปี ที่ชำระเงินค่างวดเช่าซื้อ จำนวนเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระในแต่ละงวด โดยแยกเป็นเงินต้น ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และจำนวนเงินค่าเช่าซื้อคงค้าง โดยแยกเป็นเงินต้นคงค้าง ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ รวมทั้งจำนวนส่วนลดที่ผู้เช่าซื้อจะได้รับตาม (๑๐) ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ เพื่อส่งมอบให้ผู้เช่าซื้อพร้อมกับหนังสือสัญญาเช่าซื้อ

จ. อัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อที่คณะกรรมการกำกับ การทวงถามหนี้ประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ โดยให้ระบุวิธีการคิดคำนวณค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อในแต่ละรายการไว้ในเอกสารแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อ

ในกรณีที่ยังไม่มีประกาศของคณะกรรมการกำกับ การทวงถามหนี้ ผู้ให้เช่าซื้อที่มีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อได้เพียงเท่าที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร ทั้งนี้ อัตราดังกล่าวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในภายหลังได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้กระทำเช่นนั้นได้

(๒) กรรมสิทธิ์ในรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อตกเป็นของผู้เช่าซื้อเมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระเงินค่าเช่าซื้อครบถ้วน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ผู้ให้เช่าซื้อเรียกเก็บได้ โดยผู้เช่าซื้อต้องชำระค่าธรรมเนียมการโอนทะเบียนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามที่กรมการขนส่งทางบกเรียกเก็บ

ผู้ให้เช่าซื้อต้องดำเนินการจดทะเบียนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ดังกล่าว ให้เป็นชื่อของผู้เช่าซื้อภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ให้เช่าซื้อได้รับเอกสารที่จำเป็นสำหรับการจดทะเบียนครบถ้วนจากผู้เช่าซื้อ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถทำการจดทะเบียนโอนได้โดยมิใช่เป็นความผิดของผู้ให้เช่าซื้อ

หากผู้ให้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว ผู้ให้เช่าซื้อยินยอมเสียเบี้ยปรับโดยคำนวณจากมูลค่าเช่าซื้อ ในอัตราเท่ากับอัตราเบี้ยปรับที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ และถ้าผู้เช่าซื้อดำเนินคดีทางศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับ ผู้ให้เช่าซื้อต้องรับภาระค่าธรรมเนียม ค่าทนายความ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีดังกล่าว ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ผู้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร

(๓) กรณีผู้ให้เช่าซื้อประสงค์จะนำเงินค่างวดของผู้เช่าซื้อที่ได้ชำระแล้วในงวดต่อมาเพื่อหักชำระเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ให้เช่าซื้อเรียกเก็บได้ซึ่งผู้เช่าซื้อต้องชำระในแต่ละงวด ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อ ค่าเบี้ยปรับชำระค่างวดล่าช้า ผู้ให้เช่าซื้อ**มีหน้าที่ต้องแจ้งเป็นหนังสือ**ให้ผู้เช่าซื้อทราบก่อนภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อได้รับแจ้ง หากผู้ให้เช่าซื้อไม่มีหนังสือดังกล่าว ผู้ให้เช่าซื้อไม่มีสิทธินำเงินค่างวดต่อมานั้นมาหักชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าว และผู้ให้เช่าซื้อจะถือว่าผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อที่นำมาชำระเต็มจำนวนในงวดนั้นไม่ได้

กรณีผู้ให้เช่าซื้อได้หักเงินค่างวดเรียบร้อยแล้ว ผู้ให้เช่าซื้อ**มีหน้าที่ต้องแจ้งเป็นหนังสือ**ให้ผู้เช่าซื้อนำเงินในส่วนที่ขาดของค่างวดเช่าซื้อมาชำระให้ครบถ้วนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อได้รับหนังสือดังกล่าว หากผู้เช่าซื้อมิได้ชำระเงินส่วนที่ขาดให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้เช่าซื้อผิดนัดเฉพาะเงินค่างวดเช่าซื้อบางส่วนที่ยังมิได้ชำระนั้น

(๔) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อรายงวดสามงวดติด ๆ กัน และผู้ให้เช่าซื้อ**มีหนังสือบอกกล่าว**ผู้เช่าซื้อให้ใช้เงินรายงวดที่ค้างชำระนั้นภายในเวลาอย่างน้อย ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อได้รับหนังสือและผู้ใช้เงินรายงวดละเลยเสียไม่ปฏิบัติตาม ผู้ให้เช่าซื้อ**มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ**ได้

(๕) เมื่อสัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลงไม่ว่ากรณีใด ๆ และผู้ให้เช่าซื้อได้กลับเข้าครอบครองรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ให้เช่าซื้อ ก่อนนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ออกขายโดยวิธีประมูลหรือวิธีขายทอดตลาดที่เหมาะสม ผู้ให้เช่าซื้อ**มีหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้**

ก. ผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าซื้อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน เพื่อให้ผู้เช่าซื้อใช้สิทธิซื้อก่อนได้ตามมูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ โดยผู้ให้เช่าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อ ตามอัตราและการคิดคำนวณตาม (๑๐) กรณีผู้ให้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตาม ผู้ให้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

หากผู้เช่าซื้อไม่ใช่สิทธิดังกล่าวภายในระยะเวลาที่ผู้ให้เช่าซื้อ มีหนังสือแจ้งผู้ค้าประกันทราบเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่สิ้นระยะเวลาการใช้สิทธิของผู้เช่าซื้อ เพื่อให้ผู้ค้าประกันใช้สิทธินั้น โดยให้ผู้ค้าประกันได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้เช่าซื้อ

ข. ผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกัน (ถ้ามี) ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน ก่อนวันประมูลหรือวันขายทอดตลาด ทั้งนี้ ในหนังสือแจ้งนั้นอย่างน้อยต้องระบุชื่อผู้ทำการขาย วัน และสถานที่ทำการขายในแต่ละครั้งไว้ในหนังสือฉบับเดียวกันก็ได้

กรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ออกขายได้ราคาเกินกว่ามูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อต้องคืนเงินส่วนที่เกินนั้นให้แก่ผู้เช่าซื้อ แต่ถ้าได้ราคาน้อยกว่ามูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบส่วนที่ขาดนั้น

ค. ผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ทำการขาย วัน สถานที่ทำการขาย ราคาที่ขายได้ และรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขาย ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร รวมทั้งจำนวนเงินส่วนเกินที่คืนให้แก่ผู้เช่าซื้อ หรือจำนวนเงินที่ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบในมูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ ให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทำการขาย ทั้งนี้ ผู้เช่าซื้อจะไม่ได้รับส่วนลดตามอัตราและการคิดคำนวณตาม (๑๐)

มูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อตาม ก. และ ข. ให้คำนวณจากเงินค่างวดที่ค้างชำระ และเงินค่างวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระที่ผู้เช่าซื้อ มีหน้าที่ต้องชำระให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อ และให้หมายความรวมถึงเบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ ค่าเช่าซื้อ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร

(๖) ห้ามผู้ให้เช่าซื้อเข้าสู่ราคา ไม่ว่าจะโดยวิธีประมูลหรือวิธีขายทอดตลาดรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ให้เช่าซื้อ ทั้งนี้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

(๗) ผู้ให้เช่าซื้อต้องจัดให้ผู้เช่าซื้อสามารถใช้สิทธิในการเรียกร้องให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับประกันของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อจากผู้ขายหรือผู้ผลิตได้โดยตรง

(๘) ผู้ให้เช่าซื้อที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยในมูลหนี้ที่ยังคงค้างชำระตามสัญญาเช่าซื้อ โดยผู้ให้เช่าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อตามอัตราและการคิดคำนวณตาม (๑๐) ในส่วนที่เกินจากมูลหนี้ค้างชำระ ให้บริษัทประกันภัยจ่ายให้แก่ผู้เช่าซื้อ

(๙) ในกรณีที่กฎหมายหรือสัญญากำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อส่งคำบอกกล่าวเป็นหนังสือ ผู้ให้เช่าซื้อจะส่งคำบอกกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้แก่ผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันตามที่อยู่ระบุในสัญญา หรือที่อยู่ของผู้เช่าซื้อหรือผู้ค้าประกันแจ้งการเปลี่ยนแปลงเป็นหนังสือครั้งล่าสุด

เว้นแต่กรณีที่ผู้เช่าซื้อ หรือผู้ค้าประกันมีความประสงค์จะขอรับคำบอกกล่าวเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เช่าซื้อหรือผู้ค้าประกัน ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบ

(๑๐) กรณีที่ผู้เช่าซื้อมีความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียว โดยไม่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเช่าซื้อ เพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ โดยให้คิดคำนวณ

ตามมาตรฐานการบัญชีว่าด้วย เรื่อง สัญญาเช่า ที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น

(๑๑) กรณีสัญญาเช่าซื้อที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องจัดหาผู้ค้ำประกันการเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อต้องตกลงกับผู้เช่าซื้อว่าจะจัดให้มีการทำสัญญาค้ำประกันซึ่งมีค่าเตือนสำหรับผู้ค้ำประกันไว้หน้าสัญญาค้ำประกันนั้น โดยมีข้อความเป็นภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีหัวเรื่องว่า “ค่าเตือนสำหรับผู้ค้ำประกัน” ใช้อักษรตัวหนาขนาดไม่เล็กกว่า ๔ มิลลิเมตร และอย่างน้อยต้องมีข้อความตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ โดยมีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่า ๒ มิลลิเมตร และมีจำนวนไม่เกิน ๑๑ ตัวอักษรใน ๑ นิ้ว และกำหนดข้อสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันในสัญญาค้ำประกัน ซึ่งมีสาระสำคัญตรงกับคำเตือนดังกล่าว

(๑๒) การผิดสัญญาเช่าซื้อที่ผู้ให้เช่าซื้อมิสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ จะต้องเป็นข้อความที่ผู้ให้เช่าซื้อระบุไว้เป็นการเฉพาะด้วยตัวอักษรสีแดง หรือตัวดำ หรือตัวเอนที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป

๓. ข้อสัญญาที่ผู้ประกอบการจัดทำกับผู้บริโภคต้องไม่ใช่ข้อสัญญาที่มีลักษณะหรือความหมายในลักษณะทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อสัญญาที่เป็นการผลัดภาระให้ผู้เช่าซื้อเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากร หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เกี่ยวกับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่ผู้เช่าซื้อจะเข้าทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ดังกล่าว

(๒) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อคิดเบี้ยปรับในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่างวดตามสัญญาเช่าซื้อ เกินกว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate) บวกร้อยละ ๓ ต่อปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี

(๓) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อเรียกให้ผู้เช่าซื้อเปลี่ยนแปลงผู้ค้ำประกัน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ค้ำประกันถึงแก่ความตาย หรือศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบชำระค่าเช่าซื้อให้ครบถ้วนตามสัญญาในกรณีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อสูญหาย ถูกทำลาย ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ โดยมีใช้เป็นความผิดของผู้เช่าซื้อ เว้นแต่เบี้ยปรับ ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อ หรือค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่คงเหลือ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร

(๕) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบชำระเงินใด ๆ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ และกลับเข้าครอบครองรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อ เว้นแต่เบี้ยปรับ ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อ หรือค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่คงเหลือ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริง โดยประหยัด ตามความจำเป็น และมีเหตุผลอันสมควร

(๖) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อบริการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาเช่าซื้อหรือรับภาระผูกพันใด ๆ เพิ่มเติมจากสัญญาเช่าซื้อ โดยผู้เช่าซื้อมิได้ยินยอมเป็นหนังสือ

(๗) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อเรียกเก็บเงินหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ นอกเหนือจากที่ประกาศนี้กำหนด

อนึ่ง บรรดาสัญญาเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้ทำกับผู้บริโภคตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไป

บทสรุป

ดังได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มความคุ้มครองให้แก่ผู้บริโภคมากขึ้น โดยมุ่งคุ้มครองผู้เช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ไปใช้เพื่อการส่วนตัวเท่านั้น ไม่คุ้มครองกรณีผู้เช่าซื้อที่เป็นนิติบุคคล หรือการเช่าซื้อเพื่อการขนส่ง การค้า ธุรกิจหรือเพื่อสินจ้าง โดยได้กำหนดรูปแบบของสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจในฐานะผู้ให้เช่าซื้อต้องจัดทำให้เป็นไปตามที่ประกาศกำหนด ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจต้องทำตารางแสดงภาระหนี้แนบท้ายสัญญาเช่าซื้อ โดยให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าเช่าซื้อที่ต้องชำระในแต่ละงวด แยกเป็นเงินต้น ดอกเบี้ย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และจำนวนค่าเช่าซื้อที่คงค้าง แยกเป็นเงินต้นคงค้างและดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ รวมทั้งส่วนลดในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ กรณีมีการขอชำระค่าเช่าซื้อคงค้างทั้งหมดในคราวเดียว หรือโปะเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ

ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยนั้น ในสัญญาต้องแสดงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate) (ลดต้นลดดอก) และอัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) (ลดต้นไม่ลดดอก) ให้ผู้บริโภครับรู้ด้วย แต่กฎหมายมิได้บังคับให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องเปลี่ยนมาใช้อัตราดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก และดอกเบี้ยค่าปรับกรณีผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่างวด ให้คิดจากอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าซื้อที่แปลงเป็นอัตราดอกเบี้ยแท้จริงต่อปี บวกร้อยละ ๓ ต่อปี แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี

นอกจากนี้ ประกาศฉบับนี้จะส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีต้นทุนสูงขึ้น เช่น ค่าเอกสารทวงถามเอกสารขอเงินค่างวดไปหักเป็นค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งกำหนดให้ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เช่าซื้อทราบก่อนอย่างน้อย ๗ วัน โดยอาจต้องมีการติดตามทวงถามหลายครั้ง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจยังจะได้รับดอกเบี้ยลดลงกรณีที่ผู้บริโภคผิดนัดชำระหนี้ด้วย

อย่างไรก็ดี โดยภาพรวมประกาศฉบับนี้ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองและประโยชน์อย่างแท้จริงในการทำสัญญาเช่าซื้อ และช่วยกระตุ้นยอดการเช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้สูงขึ้น อันจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นด้วย **จ**